

Humphry Davy

Rodil se je 17. decembra 1778 v kraju Penzance v Angliji. Njegov oče je bil rezbar. Davy je bil srednje postave in visok 170 cm. Lovil je losose, dobro je streljal in bil je spreten plavalec. Bil je povprečen učenec.

Leta 1794 se je zaposlil v lekarni. Leta 1798 je začel z raziskovanjem učinkov nekaterih plinov na medicinskem področju. Leto kasneje je odšel v London, kjer so ga sprejeli kot pomožnega predavatelja kemije, naslednje leto pa je postal profesor. Dobil je le 100 funtov na leto. Njegova predavanja so bila zelo uspešna. Ženske so ga oboževale. Bil je slaven kot filmska zvezda. Osnovna misel njegovih predavanj: »Človeškemu duhu ni vodilo to, kar ve, ampak to kar verjame!« V mladosti se je veliko ukvarjal s poskusi na področju elektrike. Zanimivo je, da sta bila njegov brat John in bratranec Edmund tudi kemika. Ob laboratorijski nesreči si je poškodoval vid.

Kmalu je postal eden najpomembnejših kemikov v Evropi.

Uspešen je bil tudi v raziskovanju na področju toplote, svetlobe, kmetijstva in zoologije. Leta 1812 je prejel naziv Sir in čez 6 let naziv Baron. Istega leta se je poročil z Jane Apreece, čeprav njun zakon ni bil miren. Po poroki je nehal predavati. Leta 1813 je zaposlil Michaela Faradaya kot pomočnika.

1820 je postal predsednik Royal Society. Veliko je potoval po Evropi, medtem pa je raziskoval in pisal. Njegovo največje delo je Elements of Chemical Philosophy, opisoval pa je tudi svoja potovanja. Napisal pa je tudi knjigo Salmonia ali Dnevi ribolova z muho.

Leta 1828 je zapustil Anglijo in se vrnil proti Ženevi. Žena ga je že pred koncem potovanja zapustila, saj se nista razumela. Umrli je 29. maja 1829 v Ženevi. Nasledil ga je njegov laboratorijski asistent Michael Faraday, ki je postal celo bolj vpliven in znan.

DELA:

Angleški znanstvenik je odkril varnostno svetilko za rudarje, imenovano Davy lamp. Za ta izum je prejel srebrno Rumfordovo medaljo Royal Society.

Deloval je na področju elektrokemije s pomočjo katere je izoliral natrij in kalij, ter dokazal, da so to elementi. Z vdihavanjem dušikovih oksidov, je prišel do pomembnih odkritij na področju medicine. Odkril je zemljoalkalijske in tudi nekaj alkalijskih elementov. Ugotovil je, da če kislina reagira s kovino nastane sol.

Leta 1798 je odkril, da je dušikov oksid smejalni plin. S pomočjo električnega toka je razstavil vodo na vodik in kisik in ugotovil, da ju izloča elektrika. Za znanstvene dosežke je leta 1805 prejel Copleyjevo medaljo, leta 1807 pa še Napoleonovo nagrado. Dokazal je, da diamant vsebuje le ogljik, odkril je bor, jod, kalij in klor. Istega leta je izločil čisti kalcij in barij, nato pa še čisti magnezij in stroncij. Dokazal je tudi, da klorovodikova kislina ne vsebuje kisika.

Leta 1809 je za nov element predlagal ime aluminij in njegov predlog je bil sprejet. Odkril pa je tudi metodo o zaščiti pred korozijo.

ZANIMIVOSTI:

Humphry je obiskal tudi Slovenijo in živel v kraju Podkoren na Gorenjskem.

Po njem se imenuje tudi šola v Penzanceu, znan pisatelj Jules Verne pa je njegove raziskave vključil tudi v svoje romane.

Nekoč je prišel v šolo z zavezanimi ušesi, da bi se izognil kazni, saj so učitelji takrat radi vlekli za ušesa.

Ko je doma delal poskuse, je včasih sestrine obleke polival z jedkimi snovmi.

Pri 12 letih je v dnevnik zapisal: Snov deluje samo v razmerju, v katerem se giblje; mišljenje je delovanje brez gibanja, ergo mišljenje ni snov.

Od leta 1877 Royal Society Podeljuje Davyjevo medaljo. Član te družbe je bil tudi Janez Vajkard Valvasor.

Delal je več poskusov hkrati, bil je zelo hiter in spreten. Imel je nečitljivo pisavo in pri svojem delu sploh ni pisal kemičnih formul.

Če je bil povabljen na večerjo, si je prek perila, ki ga je že imel na sebi, oblekel sveže, ne da bi si slekel staro. Včasih je nosil po več srajc in nogavic naenkrat.

Vedno je hotel biti v vsem sam in prvi.

Napisal je tudi pesem Sons of Genius